

соціальні педагоги повинні пройти декілька видів практики: допрофесійну, вступну, спеціалізовану в ході основного навчання, а також професійну практику або рік «професійного визнання». Практика може супроводжувати теоретичне навчання, наприклад, у ході проектного навчання або бути неперервною (блок-практика). У цілому на практику відводиться 12–18 місяців, включно і професійну, тобто в цілому це складає від 30 до 50% всього навчального часу.

«Рік професійного визнання» – вид практики, що має місце в більшості вишів Німеччини. Протягом цього року студенти працюють під керівництвом досвідченого практика за неповну оплату. Професійна практика відіграє роль перевірки знань і умінь студентів, а також завершального вибору спеціалізації. Як правило, після закінчення практики професійного визнання випускник залишається працювати на цьому ж місці, за умови наявності вакансії і бажання випускника.

Після закінчення вищої спеціальної школи видається державний сертифікат з правом працювати у державних закладах.

Академічну освіту соціальні працівники і соціальні педагоги можуть одержати в університетах. В університеті можна одержати ступінь магістра, доктора наук, хабілітованого доктора наук, але не у сфері соціальної педагогіки і соціальної роботи, а у сферах філософії, соціології, педагогіки, політики. Навчання в університеті не надає права працювати в державних практичних закладах, але надає право викладання у виші. Зростання ролі наукових досліджень безпосередньо пов'язане з академізацією освіти. Наукові дослідження, що проводяться у цій сфері, мають прикладний характер, їх проводять в університетах, які мають для цього достатню кількість наукового персоналу і засобів.

Усе вищесказане дає підстави зробити висновок, що професійна підготовка соціальних педагогів у Німеччині здійснюється на досить високому рівні. Це дає можливість сучасним соціальним педагогам робити істотний внесок у систему соціального виховання. Потребують подальшого аналізу освітньо-професійні та кваліфікаційні програми професійної підготовки соціальних педагогів у Німеччині.

ЛІТЕРАТУРА

1. Kinder – und Jugendhilfe im SOS – Kinderdorf «Saar». – Munchen. – Hrsg.: Socialpadagogisches Institut des SOS – Kinderdorf. – 1988. – 55 s.
2. Bericht uber die Verbesserung der Sekundarbildung: Politik, Ziele, Struktuzen, Inhalt und Methoden. – Geneva. – December 1986. – 157 S., s. 135, 141.
3. Holtershinken D. Zur Situation des Studienanges der beruflichen Fachrichtung Sozialpadagogik // Bader R., Patzold G (Hrsg). Lehrerbildung im Spannungsfeld von Wissenschaft und Beruf. – Bochum: Universitatsverlag Dr. N. Brockmeyer. – 1995. – S. 197 – 214, S. 197 – 214.
4. «Deutschland». – 2003. – №5. – S.32.
5. Studien – Prüfungs – und Ausbildungsplane. Ausbildungsbereich SOZIALWESEN// Berufsakademie Baden – Wurtemberg. – 1993. – 234 s.
6. Badry G., Buchka M., Knapp R. Padagogik Grundlagen und Arbeitsfelder. – Berlin. – Luchterhand. – 1992. – 389 s.

УДК 378.147.111:378.6:63

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В АГРАРНИХ ВНЗ У КОНТЕКСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Резунова О.С., викладач

Дніпропетровський державний аграрний університет

У статті проаналізовано й досліджено стан та рівень вивченості методологічних і теоретичних основ дистанційного навчання; описано низку характеристик, притаманних лише дистанційному навчання; виявлено переваги та недоліки застосування дистанційного навчання в аграрних ВНЗ.

Ключові слова: дистанційне навчання, аграрна освіта.

Резунова Е.С. ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ В АГРАРНЫХ ВУЗАХ В КОНТЕКСТЕ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ / Днепропетровский государственный аграрный университет, Украина.

В статье сделан анализ и исследовано состояние и уровень изучения методологических и теоретических основ дистанционного обучения, выявлен ряд положительных и отрицательных сторон применения дистанционного обучения в аграрных вузах.

Ключевые слова: дистанционное обучение, аграрное образование.

Rezunova O.S. DISTANCE LEARNING IN AGRARIAN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS / Dnipropetrovsk State Agrarian University, Ukraine.

In the article the state and the level of studying of methodological and theoretical bases of distance learning were analyzed and researched; a list of characteristics was revealed, relevant only to distance learning; a list of advantages and disadvantages of distance learning using for agrarian higher education institutions was revealed.

Key words: distance learning, agrarian education.

В умовах жорсткої конкуренції на ринку праці особливе значення мають знання, навички та досвід. Фахівець XXI століття – це людина, яка вільно володіє сучасними інформаційними технологіями, постійно підвищує свій професійний рівень. Набуття нових знань і навичок, важливих для практичного застосування в професійній діяльності в епоху інформаційного суспільства, значно розширює можливості самореалізації, сприяє кар'єрному росту. Вища освіта в сучасному світі стає більш масовою і вже не слугує для вузькопрофільної підготовки фахівців для різних сфер життєдіяльності. Сучасна освіта орієнтує на сприйняття світу в його комплексності. Для того, щоб знання отримали конкретний зв'язок з діями, необхідно постійно «навчати себе», поповнюючи й розширюючи свої знання й розвиваючи вміння. Саме це і є метою дистанційної освіти. В Україні близько 30% навчальних закладів заявили про те, що вже мають або планують організувати навчання в режимі ДО [6].

Водночас однією із актуальних проблем розвитку аграрних вищих навчальних закладів стало розширення можливостей доступу до отримання вищої освіти. У світі намітилась стійка тенденція наближення освітньої діяльності до місця проживання людей, включаючи широке впровадження дистанційного навчання. Принциповий шлях у вирішенні проблеми розширення доступу до отримання вищої аграрної освіти Міністерство аграрної політики України вбачає у створенні регіональних університетських центрів, з включенням до його складу аграрних навчальних закладів різних рівнів акредитації регіону. Усунення залежності студента від місця розташування навчального закладу, незалежність студента від викладача, комунікаційне забезпечення навчальними матеріалами в будь-якій точці земної кулі, можливість створення віртуального навчального класу чи лабораторії – все це створює передумови для масового застосування нових освітніх технологій.

Аналіз наукової та психолого-педагогічної літератури, дисертаційних досліджень, що з'явилися останнім часом, свідчить про значну увагу до проблем упровадження дистанційних технологій у навчальний процес ВНЗ. Науково-педагогічні засади дистанційного навчання розробляли вітчизняні науковці В. Кухаренко, В. Олійник, В. Рибалко, Н. Сиротенко, П. Стефаненко М. Беседіна, С. Білинов, К. Власенко, В. Гура, Н. Дацун, М. Ус, Т. Койчева, В. Жулкевська, С. Авдошин, В. Домрачов, В. Зінченко, М. Карпенко, Т. Кошманова, К. Корсак, Е. Полат, П. Таланчук, Е.Веренич, В.Гриценко, А.Гуржий, О.Довгий, Г.Козлакова, І.Козубовська, В.Колос, С.Кудрявцева, В.Сагарда, О.Пічкарь, П.Стефаненко, Б.Шуневич та ін. Проблеми дистанційного навчання розглядалися такими зарубіжними вченими як С.Вайт, С.Гурі-Розенбліт, Р. Бел, Дж. Блумстук, Д. Кіган, Дж. Коумі, Дж. Андерсен, Ст. Віллер, Т. Едвард та російськими О. Андреев, М. Моїсеєва, Є. Полат, В. Солдаткін, А. Хуторської та ін.

Проблеми використання інформаційних технологій у педагогічній практиці розглядали Н.Корсунська, Ю. Пасічник, Т. Смовженко, П.Стефаненко, В.Торопцов. Організації дистанційного навчання в післядипломній освіті присвячені роботи В. Олійника та В. Гравіт.

Метта статті – розглянути сутність, структуру й перспективи дистанційного навчання в системі аграрної освіти України.

Наявність Інтернет-технологій сприяє реалізації багатьох аспектів нашого життя у мережі, прискорюючи тим самим темпи розвитку суспільства і допомагаючи долати географічні бар'єри. Наслідком процесу інформатизації суспільства та освіти є поява дистанційного навчання як найбільш перспективної, гуманістичної, інтегральної форми освіти, орієнтованої на індивідуалізацію навчання.

Дистанційне навчання як форма навчання з'явилося завдяки розвитку поштового зв'язку ще в кінці 19 століття. У 1969 році у Великобританії був заснований перший у світі університет дистанційного навчання. При розробці технологій навчання для цього університету англійські вчені пильно вивчали роботу європейських кореспондентських шкіл та заочну форму навчання радянських інститутів. Отримана комбінація цих двох форм навчання розрахована на самостійну роботу студентів за індивідуальним планом [6].

Дистанційне навчання набуває зараз широкого розповсюдження в Україні і в країнах СНД. Як нова форма організації освітнього процесу, воно ґрунтується на використанні кращих традиційних методів навчання і нових інформаційних та телекомунікаційних технологій, і призначається для широких верств населення, незалежно від їхнього матеріального забезпечення, місця проживання, стану здоров'я. Дистанційне навчання дає можливість впроваджувати інтерактивні технології викладення матеріалу, здобувати повноцінну освіту, підвищувати кваліфікацію співробітників у територіально розподілених місцях. Процес навчання може відбуватися будь-де і будь-коли, єдина умова – доступ до мережі Інтернет.

Дистанційне навчання визначають також як «технологію отримання знань за допомогою телекомунікаційних засобів, коли взаємодія того, кого навчають і викладача проходить на відстані». У дистанційному навчанні змінюються роль і вимоги до викладачів. Лекції складають лише невелику частку, процес навчання орієнтує студентів на творчий пошук інформації, вміння самостійно набувати необхідні знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань з використанням сучасних технологій. Викладачі дистанційних курсів повинні мати універсальну підготовку – володіти сучасними педагогічними та інформаційними технологіями, бути психологічно готовими до роботи зі студентами у новому навчально-пізнавальному середовищі. Завдяки таким засобам дистанційного навчання як дискусійні форуми, електронні обговорення засвоєного матеріалу, списки розсилання, створюється нове навчальне середовище, в якому студенти почувають себе невід'ємною частиною колективу, що посилює їхню мотивацію до навчання. Викладачі повинні володіти методами створення і підтримки такого навчального середовища, розробляти стратегії проведення цієї взаємодії між учасниками навчального процесу, підвищувати творчу активність і власну кваліфікацію.

Дослідники В. Кухаренко, В. Антонов та Л. Дибкова вбачають переваги дистанційного навчання в тому, що:

- по-перше, навчання проходить за схемою «24x7» або «anywhere-anytime». Тобто, той хто навчається, може сам обирати час і місце навчання (з дому, з роботи і т.д.).
- по-друге, застосовується індивідуальний підхід до кожного. Викладач дистанційної форми виступає більше як помічник, наставник, порадник. Слід зазначити, що в системах дистанційного навчання часто організується також робота у невеликих групах, яка суттєво сприяє засвоєнню навчального матеріалу.
- по-третє, обмежена тривалість при високій якості навчання [1].

Найбільш популярним є навчання за програмами, що мають чітке спрямування. Тобто ті, хто навчаються, отримують тільки ті знання і навички, які є необхідними для виконання їхньої роботи. При цьому основна увага в процесі навчання приділяється практичному застосуванню отриманих знань і розгляду реальних прикладів. Зазвичай тьютори мають великий досвід практичної роботи у своїй галузі.

Необхідними умовами для дистанційного навчання є:

- доступ до комп'ютера.
- вихід до мережі Internet. Якщо такої можливості немає, можлива кейсова форма: коли студенту видається так званий «кейс», що містить усі необхідні навчальні матеріали і посібники.
- бажання навчатися і вміння працювати самостійно. Це дуже важливо, тому що саме від цих двох умов залежить ефективність усього навчального процесу.

У системі дистанційного навчання виділяються 4 типи суб'єктів:

1. Студент – той, хто навчається.
2. Тьютор – той, хто навчає.
3. Організатор – той, хто планує навчальну діяльність, розробляє програми навчання, займається розподіленням студентів за групами і навчального навантаження тьюторів, вирішує різні організаційні питання.
4. Адміністратор – той, хто забезпечує стабільне функціонування системи, вирішує технічні питання, слідкує за статистикою роботи системи.

Важливим елементом дистанційного навчання є дистанційний курс (ДК). Ще до початку навчання тьютори розробляють ДК за своїми предметами. У процесі навчання курси можуть змінюватися і доповнюватися. Кожний викладач має змогу сам вирішувати, як буде виглядати ДК і які мультимедійні елементи в ньому будуть застосовуватися. Міра і спосіб використання комп'ютерних технологій при підготовці ДК значно впливає на ефективність його засвоєння. Світовий досвід показує, що використання динамічних об'єктів для створення наочних моделей процесів, адаптивне моделювання студента в багатьох випадках значно підвищує навчальний ефект.

Курс розбивається на розділи, які потрібно проходити у визначений час. За матеріалом розділів тьютори створюють тести і завдання, які також потрібно вчасно проходити. Тьютор має можливість призначати спеціальні перевірокві (граничні) тести за відповідними розділами курсу або завдання для підгруп студентів, тоді завдання вирішується колективно. Взаємодія між суб'єктами системи дистанційного навчання здійснюється за допомогою системи індивідуальних гостьових книг, форумів, чатів та електронної пошти.

Для організації дійсно ефективного навчального процесу дистанційного навчання необхідна систематична робота з оболонкою як студента, так і тьютора майже кожного дня на протязі всього терміну навчання. Протягом останніх років у різних країнах вводиться практичне застосування технологій дистанційної освіти та відкритої освіти. Існує незначна відмінність між цими видами освіти, проте в обох випадках студент не відвідує ВНЗ, технології та методика викладання схожі.

Вищерозглянуте характеризує стан аграрної дистанційної освіти в країнах Європи, Азії та США.

У Росії, на жаль, на сучасному етапі не існує досконалих систем, щоб забезпечували доступ до повнотестових інформаційно-довідкових матеріалів навчального призначення та можливість навчання через Інтернет. Відомим винятком є система мережі ДО МЭСИ (web.ido.ru) та її модернізація – система УдГУ (web.distedu.ru) [4].

На основі досліджень науковців [2; 3] світові провайдери дистанційної освіти (також і аграрної) поділяться на 4 групи: військові відомства, корпорації та компанії, незалежні провайдери, акредитовані навчальні заклади, центри ДО (консорціуми або асоціації навчальних закладів, договірні об'єднання навчальних організацій, віртуальні університети) (див. табл. 1).

Таблиця 1 – Провайдери дистанційних освітніх послуг

Тип/Показник	Військові відомства	Корпорації та компанії	Незалежні провайдери	Акредитовані навчальні заклади
Галузь призначення	Навчання військових спеціалістів	Підготовка та перепідготовка працівників	Отримання навичок/знань в різних галузях	Отримання спеціальності та вченого ступеня
Ліцензія	Так	Так	Ні	Так
Надання ступеня	Так	Ні	Ні	Так
Видача диплому (Д)/сертифіката (С)	Так (Д) / (С)	так (С)	Ні	Так (Д) / (С)
Приклади	1. Коледж управління військовими кадрами (США) 2. Військовий інститут (США)	1. РАО «Газпром» 2. IBM TC 3. Motorola TC	1. Компанія «Физикон» (Москва) 2. «Анкей» (Москва) 3. «Дисплей» (Якутськ)	1. Університет Пенсильванії (США) 2. Канадський Відкритий університет 3. ИДО МЭСИ, (Росія) 4. Ферн(Хаген)-Університет (Німеччина)

Сьогодні в Індії існує 12 відкритих університетів (1. IGMOU, Nasik, Maharashtra, 1989, 2. KOW, Kota, Rajasthan, 1987, 3. NOU, Nalanda, Patna, Bihar, 1987, 4. MPBOU, Bhopal, M.P., 1991, 5. BAOU, Ahmedabad, Gujrat, 1994, 6. KSOU, Mysore, Karnataka, 1996, 7. NSOU, Calcutta, West Bengal, 1997, 8. UPRTOU, Allahabad, U.P. 1998, 9. TNOU, Chennai, Tamilnadu, 2003, 10. COU, Raipur, Chattisgar, 2003.) Усі вони мають відповідну акредитацію та право видавати дипломи встановленого зразка.

1 784 984 студентів навчається у відкритих університетах Індії і має можливість скористатись перевагами дистанційної освіти та отримати диплом державного зразка. Індія є піонером дистанційної аграрної освіти у світі. На сучасному етапі університет YCMOU, Nashik, Maharashtra є лідером у наданні дистанційної аграрної освіти та пропонує чисельні навчальні програми, пов'язані з сільськогосподарською освітою. Навчання студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр відбувається за такими спеціальностями «Садівництво», «Ландшафтний дизайн», «Ґрунтознавство», «Рослинництво», «Агроменеджмент». Навчання студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр відбувається за такими спеціальностями «Дистанційна освіта», «Методи дослідження та статистичний аналіз», «Журналістика в сільському господарстві», «Комунікації в сільському господарстві та масмедіа». Навчання студентів на отримання ступеня доктора сільсько-господарських наук відбувається

за такими спеціальностями «Дистанційне навчання», «Інформаційні технології в сільському господарстві», «Методи дослідження та статистичний аналіз» «Розвиток сільського господарства та мультимедійних комунікацій» [5]. Проте величезним недоліком дистанційної аграрної освіти Індії є обмеженість доступу до практичної роботи на полях та в лабораторіях і в цьому питанні дистанційній освіті слід співпрацювати з традиційною формою освіти.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновки, що проблема впровадження дистанційної аграрної освіти в Україні в теорії і практиці ще повністю не розв'язана. Для того, щоб дистанційне навчання стало повноцінною формою навчання для тих, хто його потребує, необхідно вирішення багатьох питань та проблем: покращення нормативно-правової та науково-методичної бази, забезпечення відповідними технічними засобами та забезпечення відповідного рівня володіння комп'ютерною технікою, навичками роботи в Інтернеті, використання інтерактивних технологій навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кухаренко В.М. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс: навч. посіб. / Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Сиротенко Н.Г. ; [за ред. В.М.Кухаренка]. – Харків : НТУ «ХП», «Торсінг», 2002. – 320 с.
2. Звіт Комітета акредитації вищої освіти США в 1998 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chea.org/Perspective/assuring.html>.
3. Національний центр статистики освіти США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nces.ed.gov/pubs98/98132.html>
4. Хуторской А. Дистанционное обучение и его технологии / А. Хуторской // Компьютерра. – 2002. – №36. – С. 26–30.
5. Principles and Practices in Distance Education // Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University. – Pub. 1177. – 2001. № 15.
6. Distance education [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Distance_education

УДК 378.147:81'243

ИМИТАЦИОННО-ИГРОВОЙ ПОДХОД К ОБУЧЕНИЮ СТУДЕНТОВ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В УСЛОВИЯХ ПЕДУНИВЕРСИТЕТА

Смолова С.А., к.пед.н., доцент

Криворожский государственный педагогический университет

В статье анализируется возможность использования имитационно-игрового подхода к обучению студентов иностранному языку в условиях университета. Раскрывается его сущность, дидактические возможности, формы, методы и условия реализации в вузовской практике.

Ключевые слова: модель, имитационно-игровой подход, обучение.

Смолова С.А. ІМІТАЦІЙНО-ІГРОВИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ В УМОВАХ ПЕДУНІВЕРСИТЕТУ / Криворізький державний педагогічний університет, Україна.

У статті аналізується можливість використання імітаційно-ігрового підходу до навчання студентів іноземній мові в умовах університету. Розкривається його сутність, дидактичні можливості, форми, методи і умови реалізації у практиці вищів.

Ключові слова: модель, імітаційно-ігровий підхід, навчання.

Smolova S. SIMULATION AND GAMING APPROACH TO STUDYING FOREIGN LANGUAGE OF STUDENTS UNDER CONDITIONS OF PEDAGOGICAL UNIVERSITY / Kryvyi Rig State Pedagogical University, Ukraine.

The article analyzes the possibilities of using imitation playing approach while teaching students to a foreign language at a higher educational establishment. It highlights its essence, didactic potential, forms, methods and conditions of its implementation in the area of higher education teaching practice.

Keywords: